

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การเข้าถึงสิทธิของคนพิการในทัศนะของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวที่ได้รับการจดทะเบียน และอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 675 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. CD-ROM. 2554)

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คนพิการประเภททางการเคลื่อนไหวที่ได้รับการจดทะเบียน และอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยดูจากตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 51 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970. **Determining Sample Size for Research Activities.** P.25) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 244 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ปรากฏรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แจกแจงจำนวนประชากรแต่ละตำบล

ตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
ตลาด	46	17
วัดใหม่	29	10

ตาราง 2 (ต่อ)

ตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
คลองนารายณ์	49	18
เกาะขวาง	99	36
คมบาง	44	16
ท่าช้าง	128	46
จันทนิมิต	63	23
บางกะจะ	53	19
แสง	69	25
หนองบัว	52	19
พลับพลา	43	15
รวม	675	244

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. CD-ROM. 2554.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปลายัยส่วนบุคคล เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ลักษณะความพิการ และการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List) และเติมข้อความ (Open-Ended) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิในทัศนียภาพของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 32 ข้อ

มีคำตอบให้เลือก คือ ได้รับมาก ได้รับปานกลาง ได้รับน้อย ไม่แน่ใจ และไม่ได้รับ ซึ่งเกณฑ์ในการกำหนดคะแนนในแต่ละข้อดังนี้

ได้รับมาก	หมายถึง	5 คะแนน
ได้รับปานกลาง	หมายถึง	4 คะแนน
ได้รับน้อย	หมายถึง	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	3 คะแนน
ไม่ได้รับ	หมายถึง	1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินระดับการเข้าถึง พิจารณาจากการค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่ม โดยกำหนดระดับการเข้าถึง (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์. 2551 : 200) ดังนี้

ระดับการเข้าถึง

มีการเข้าถึงระดับมาก คือ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 - 5.00

มีการเข้าถึงระดับปานกลาง คือ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 - 3.51

มีการเข้าถึงระดับน้อย คือ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 2.70

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2.3 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ คนพิการทางการเคลื่อนไหว ในอำเภอเขาคิชฌกูฏ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ปรากฏผลได้ค่าเท่ากับ .80

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นจนสมบูรณ์แล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่ 11 ตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้คนพิการทางการเคลื่อนไหวที่สามารถตอบคำถามได้ และเข้าใจคำถามตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ถ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนเองได้ ผู้วิจัยจะอ่านข้อคำถามให้ฟังทีละข้อ
3. บางครั้งผู้วิจัยอาจทำการสัมภาษณ์ญาติ ผู้ดูแลหรือผู้ปกครองของคนพิการทางการเคลื่อนไหวควบคู่ไปด้วย รวมทั้งผู้ที่มีบทบาทหรือหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานคนพิการ
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โคนนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และโอกาสการเข้าถึงสิทธิ ใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าความถี่และนำมาสรุปเป็นคำร้อยละ
2. การเข้าถึงสิทธิในทักษะของคนพิการทางการเคลื่อนไหว ใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบการเข้าถึงสิทธิในทักษะของคนพิการทางการเคลื่อนไหว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t-test และจำแนกตาม อายุ

การศึกษาลักษณะความพิการ และอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ วิเคราะห์ความแตกต่างด้วย F-test ในกรณีที่พบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม จะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe Analysis)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการกับการเข้าถึงสิทธิด้วย สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation Coefficient) ใช้วัดทิศทางและระดับของความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรสองตัว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 ซึ่งเครื่องหมาย - หรือ + จะบอกทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ถ้าเป็นลบ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางตรงข้าม คือ เมื่อตัวแปรหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนระดับความสัมพันธ์ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1 ไม่ว่าจะ - หรือ + แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ ถ้ามีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกันเลย เนื่องจากขนาดของความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้มีหลายระดับ ในการตีความจึงต้องใช้คำบรรยายเพื่อสื่อความหมายให้ตรงกับ คำอธิบายระดับความสัมพันธ์ ดังกล่าวเป็น เดวิด (สุทธิชัย ฅ สุวรรณ. 2547 : 64 ; อ้างอิงจาก Davis. 1985. **Human Behavior at Work**. P.101) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
.50 - .70	มีความสัมพันธ์สูงมาก
.10 - .49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
.01 - .09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.) เป็นต้น
2. สถิติเชิงอนุมาน หรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้ทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติ t-test, F-test, เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์